

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Nds/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 5017200239
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5017200239.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1.) L. W., bytom X., 2.) W. W., bytom X., obaja zastúpení Mgr. Petrom Balážom, advokátom so sídlom P. Mudroňa 39, 036 01 Martin, proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Chlumeckého 2, 821 03 Bratislava, za účasti Krajskej prokurátorky Bratislava, Vajnorská 7, 812 56 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO 5839/2015-737/V zo 16. októbra 2015, o nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci je dôvodný.

Na konanie a rozhodovanie vo veci je vecne príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2S/14/2016-66 z 29. marca 2017, právoplatným dňa 18. mája 2017, v súvislosti s účinnosťou nových procesných kódexov a s poukazom na § 13 ods. 1, § 18 ods. 2, § 491 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca síce podal žalobu dňa 14. decembra 2015, t.j. ešte pred nadobudnutím účinnosti SSP, avšak citované prechodné ustanovenie § 491 SSP jednoznačne stanovuje, že SSP sa vzťahuje aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) pred dňom nadobudnutia účinnosti SSP, ak nie je ustanovené inak. Z ustanovenia § 492 ods. 1 a 2 SSP vyplýva, že podľa doterajších predpisov sa dokončia iba konania podľa tretej hlavy piatej časti OSP a odvolacie konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti SSP. Na základe uvedeného krajský súd dospel k záveru, že na prejednávajúcu vec sa vzťahujú ustanovenia SSP.

3. Záverom uviedol, že vychádzal zo súčasnej právnej úpravy miestnej príslušnosti upravenej v § 13 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého sa miestna príslušnosť posudzuje podľa sídla orgánu verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni. V predmetnej veci ako prvostupňový správny orgán rozhodoval Okresný úrad

Žilina, odbor opravných prostriedkov, preto miestne príslušným súdom je Krajský súd v Žiline.

4. K rozhodnutiu bolo pripojené odlišné stanovisko členky senátu JUDr. Jeannette Hajdinovej, ktorá s poukazom na zásadu perpetuatio fori uviedla, že situácia sa nezmenila ani po nadobudnutí účinnosti SSP dňa 1. júla 2016, ktorý sa má použiť aj na začaté konania pred 30. júnom 2016 (§ 491 ods. 1 SSP). Aj Správny súdny poriadok upravuje zásadu perpetuatio fori v ustanovení § 9 ods. 1 druhá veta, v zmysle ktorej sa príslušnosť súdu určuje podľa okolností, ktoré existujú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia. Podľa jej názoru vecná a miestna príslušnosť Krajského súdu v Bratislave bola v čase začatia konania určená správne, preto trvá až do jeho skončenia a vo veci má konať a rozhodnúť Krajský súd v Bratislave.

5. Krajský súd v Žiline, ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pretože nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou, keďže miestna príslušnosť Krajského súdu v Bratislave bola určená v čase začatia konania dňa 14. decembra 2015 podľa vtedy účinnej procesnej normy (§ 246a ods. 1 veta prvá OSP).

6. Dôvodil, že pokiaľ v čase začatia konania bol na konanie miestne príslušný Krajský súd v Bratislave, podľa § 11 ods. 1 OSP účinného v čase začatia konania a § 9 ods. 1 SSP miestna príslušnosť trvá až do skončenia konania. Správny súd v zásade kedykoľvek počas konania prihliada na to, či je miestne príslušný, avšak musí vychádzať z okolností existujúcich v čase začatia konania.

7. Takto určená miestna príslušnosť trvá do skončenia konania bez ohľadu na zmenu procesnej právnej úpravy miestnej príslušnosti, ktorú zaviedol od 1. júla 2016 účinný Správny súdny poriadok. Okrem toho SSP v § 491 ods. 2 veta prvá, explicitne stanovuje, že právne účinky úkonov, ktoré nastali za účinnosti OSP, zostávajú zachované, teda aj založenie miestnej príslušnosti.

8. Záverom konštatoval, že ani § 491 ods. 1 SSP v spojení s § 13 ods. 1 SSP nemôže zmeniť raz určenú miestnu príslušnosť, v opačnom prípade by sa jednalo o retroaktívne pôsobenie právnej normy a vec by bola odňatá zákonnému sudcovi. Na konanie o predmetnej veci je, podľa názoru Krajského súdu v Žiline, miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

9. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

10. Podľa § 11 ods. 1 OSP, konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

11. Podľa § 246a ods. 1 OSP, miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

12. Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správne súdu.

13. Podľa § 18 ods. 3 SSP, ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

14. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo

kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávanej vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Žiline postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

16. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu - Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

17. V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Bratislave dňa 14. decembra 2015, t. j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti OSP. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 SSP je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení OSP, nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 SSP sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom OSP, a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení OSP.

18. Citované ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

19. V zákonom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne o miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 - 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t. j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konaniu bez návrhu (§82 ods.1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Števček, M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá bola zakotvená nielen v Občianskom súdnom poriadku, ale má svoje vyjadrenie aj v Správnom súdnom poriadku, v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady teda najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde - Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

21. Najvyšší súd považoval za nevyhnutné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súdu v Žiline, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony (výzva na vyjadrenie žalobcovi, výzva na vyjadrenie k žalobe a predloženie spisov žalovanému a pod.), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti.

22. Podľa § 25 ods. 1 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdництва.

23. Podľa § 44 ods. 3 CSP na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

24. Podľa § 46 ods. 1 CSP senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

25. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods. 1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písmeno b) SSP vo veciach uvedených v § 11 písm. a) - f) SSP t. j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

27. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011) tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.